

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 739/2017-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou TaylorWessing e/n/w/c advokáti s. r. o., Panenská 6, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Radovan Pala, LL.M., PhD., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 36/2015 zo 14. decembra 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou TaylorWessing e/n/w/c advokáti s. r. o., Panenská 6, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Radovan Pala, LL.M., PhD., ktorou namieta porušenie

základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 2 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 36/2015 zo 14. decembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ požiadal 1. augusta 2013 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) elektronickou poštou v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) o sprístupnenie obsahu databáz, ktoré ministerstvo spravodlivosti prostredníctvom svojich zamestnancov vytvára v súlade s § 9 ods. 4, 7 a 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 430/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsadzovaní voľných štátnozamestnaneckých miest na súdoch výberovým konaním a výberom v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 430/2009 Z. z.“).

Ministerstvo spravodlivosti rozhodnutím č. 560/2013-34-I z 9. augusta 2013 (ďalej len „rozhodnutie z 9. augusta 2013“) žiadosti sťažovateľa nevyhovelo a požadované informácie mu nesprístupnilo. V odôvodnení rozhodnutia z 9. augusta 2013 ministerstvo spravodlivosti zdôraznilo, že databázy vytvárané v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky č. 430/2009 Z. z. sú autorským dielom a ich sprístupnením by mohlo dôjsť k porušeniu práv duševného vlastníctva podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“). Ministerstvo spravodlivosti požiadalo pred vydaním rozhodnutia z 9. augusta 2013 o súhlas so sprístupnením informácií vedúcu služobného úradu ministerstva spravodlivosti, ktorá však súhlas so sprístupnením požadovaných informácií neudelila.

O rozklade, ktorý sťažovateľ podal proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti z 9. augusta 2013, rozhodol minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) rozhodnutím č. 42157/2013-23-II z 12. septembra 2013 (ďalej len

„rozhodnutie z 12. septembra 2013“) tak, že rozklad zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil ako vecne správne.

Žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra spravodlivosti z 12. septembra 2013 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 1 S 262/2013 z 20. novembra 2014 (ďalej len „rozsudok z 20. novembra 2014“) zamietol a zároveň sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania. O odvolaní proti rozsudku krajského súdu z 20. novembra 2014 rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľ nesúhlasí s názorom prezentovaným najvyšším súdom, podľa ktorého sú databázy autorským dielom vytvoreným zamestnancami ministerstva spravodlivosti. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedené je v rozpore so základným princípom zákona o slobode informácií, podľa ktorého „čo nie je tajné, je verejné“.

Podľa sťažovateľa sa nemožno stotožniť s argumentáciou najvyššieho súdu, podľa ktorej *„sprístupnením požadovaných informácií by došlo k zmareniu účelu, pre ktorý boli vytvorené. Sťažovateľom bolo v konaní niekoľkokrát uvedené, že databázy, používané pri výberových konaniach na miesta sudcov, ktoré sú účelom, rozsahom a obsahom takmer totožné, sú zverejnené na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti a Sťažovateľovi nie sú známe skutočnosti, že by tým došlo k mareniu účelu, ktorým je výber uchádzačov.“*

Ministerstvo spravodlivosti sťažovateľovi nevyhovelo s odkazom na § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií z dôvodu, že nedostalo súhlas oprávnenej osoby. Sťažovateľ v tomto kontexte namieta, že oprávnená osoba je totožná s povinnou osobou, a keďže zákon o slobode informácií takúto situáciu nerieši, je na mieste použiť *analogiu legis* s § 21c ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií, ktorý sa týka opakovaného použitia informácií. Citované ustanovenie zákona o slobode informácií je výsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora (ďalej len „smernica“). V zmysle recitálu 22 smernice by subjekty verejného sektora mali uplatňovať svoje autorské práva,

a to takým spôsobom, aby uľahčili opakované použitie. Sťažovateľ zdôrazňuje, že § 21c ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií vytvára osobitný režim pre informáciu, na ktorú má právo duševného vlastníctva iná osoba ako povinná osoba [§ 21c ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií], no nie na informáciu, na ktorú má, resp. vykonáva právo duševného vlastníctva povinná osoba.

S prihliadnutím na *analogiu legis* a čl. 26 ods. 5 ústavy sťažovateľ argumentuje, že ministerstvo spravodlivosti ako osoba, ktorá by potenciálne mohla byť nositeľom práv duševného vlastníctva k obsahu databáz, nie je oprávnená neudelit' súhlas na sprístupnenie informácií obsiahnutých v databázach s odvolaním sa na skutočnosť, že ministerstvo spravodlivosti samo sebe neudelilo súhlas na sprístupnenie v nej obsiahnutých informácií, pretože by týmto došlo k údajnému porušeniu ochrany duševného vlastníctva ministerstva spravodlivosti. Naopak, ministerstvo spravodlivosti ako subjekt verejného sektora by malo podľa sťažovateľa postupovať takým spôsobom, aby čo najviac uľahčilo sprístupnenie požadovaných informácií a rešpektovalo jeho právo na informácie.

Sťažovateľ ďalej argumentuje, že aj keby právnomu názoru, podľa ktorého možno právo na informácie obmedziť z dôvodu ochrany autorských práv v súlade s § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií, sprístupnenie informácie možno odmietnuť len vtedy, ak by bol sprístupnením ohrozený ekonomický záujem „*držiteľa práv, ktorého ochrana v ústavnom teste proportionality preváži nad verejným záujmom na prístup k týmto informáciám*“.

Arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu podľa sťažovateľa spočíva v absencii vysvetlenia, na základe akých skutočností sú databázy autorským dielom, na ktoré sa vzťahuje ochrana podľa autorského zákona. Podľa jeho názoru databázu možno považovať za predmet autorského práva len v prípade, ak je súborom nezávislých diel alebo iných prvkov, ktorý je spôsobom výberu alebo usporiadaním obsahu výsledkom vlastnej tvorivej duševnej činnosti autora. Predpokladom naplnenia podmienky tvorivej duševnej činnosti je skutočnosť, že nejde len o výsledok technickej tvorivosti. Skutočnosť, že niekto je pôvodcom určitého dokumentu alebo informácie, automaticky neznamená, že išlo

o tvorivú činnosť. Autorské dielo ako výsledok tvorivej činnosti je jedinečné. Z rozhodnutí orgánov verejnej správy nie je pritom zrejmé, či sa týkajú autorských práv k databázam, autorských práv k samotnému obsahu databáz alebo autorských práv k databázam a ich obsahu. S prihliadnutím na celkový skutkový kontext sťažovateľ dedukuje, že orgány verejnej správy sa odvolávajú primárne na obsah databáz, a nie na spôsob ich výberu alebo usporiadanie obsahu. Na základe uvedeného následne sťažovateľ zdôrazňuje, že aj keby obsah databáz nebol chránený, ale ich usporiadanie áno, nebránilo by to sprístupneniu ich obsahu, keďže sťažovateľ požadoval sprístupnenie informácií databáz bez ohľadu na to, v akom usporiadaní mu tieto budú poskytnuté.

Sťažovateľ vychádza z predpokladu, že databáza prekladu textu v cudzom jazyku je tvorená časťami medzinárodných dohovorov, resp. iných právnych predpisov, a tie v súlade s § 7 ods. 3 písm. b) autorského zákona nepodliehajú autorskoprávnej ochrane.

Pre prípad, že by sa ústavný súd stotožnil s argumentáciou najvyššieho súdu a priklonil sa k názoru, že databázy sú autorským dielom chráneným autorským zákonom, sťažovateľ zdôrazňuje, že ani v tomto prípade nie sú splnené podmienky pre odmietnutie poskytnutia informácií. Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje, že *«To, že v takom prípade by nebolo potrebné požadovať súhlas žiadnej tretej osoby... potvrdilo v odôvodnení Rozhodnutia I, resp. Rozhodnutia II, aj samotné Ministerstvo spravodlivosti... Ministerstvo spravodlivosti v tomto prípade je ústredný orgán štátnej správy, t. z. štátny orgán, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. c) zákona o slobodnom prístupe k informáciám osobou povinnou sprístupňovať informácie podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Vedúca služobného úradu... pri „neudelení“ súhlasu nepochybne nekonala vo vlastnom mene alebo v mene tretej osoby... ale len zastupovala Ministerstvo spravodlivosti SR, ako údajného nositeľa majetkových práv k databázam.»*

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, ktorým vysloví porušenie základných práv sťažovateľa zaručených čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zruší a vec vráti najvyššiemu súdu

na ďalšie konanie a sťažovateľovi prizná úhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho zastupovaním v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť

k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ argumentuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je arbitrárny, v dôsledku čoho ním došlo aj k porušeniu jeho základných práv zaručených čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 2 ústavy. V konkrétnostiach sťažovateľ zdôrazňuje, že nesúhlasí s názormi prezentovanými najvyšším súdom, podľa ktorých

- databázy vytvárané v súlade s § 9 ods. 4, 7 a 8 vyhlášky č. 430/2009 Z. z. sú autorským dielom, ktoré podlieha ochrane na základe zákona o slobode informácií,
- zverejnením databáz by došlo k zmareniu účelu, pre ktorý boli vytvorené, ako aj s
- názorom, podľa ktorého podmienkou pre sprístupnenie databáz je súhlas oprávnenej osoby.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

V súlade s čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Z čl. 46 ods. 2 ústavy možno vyvodit', že toto ustanovenie ústavy garantuje preskúvanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy súdom, pričom zároveň garantuje, že z preskúvania rozhodnutí orgánov verejnej správy nemôžu byť vylúčené také rozhodnutia (rozumej rozhodnutia orgánov verejnej správy), ktoré sa týkajú základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 21/2010, II. ÚS 476/2017). Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy v podstate upravuje právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodoval orgán verejnej správy.

Ústavný súd poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru konštatuje, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o preskúvanie zákonnosti správnych rozhodnutí v zmysle čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy je zistiť, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúvania, je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé zasiahnuť do ústavou garantovaných základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že to tak je, nesmie byť takéto rozhodnutie vylúčené zo súdneho preskúmania. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdny prieskum, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z uvedených prvkov, zakladá dôvod na vylovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 43/03, II. ÚS 236/02, II. ÚS 50/01).

V konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy zodpovedala povinnosť najvyššieho súdu, na ktorý sa obrátil sťažovateľ s odvolaním proti rozsudku krajského súdu z 20. novembra 2014 odvolaním sa zaoberať a o ňom následne aj rozhodnúť. Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd neodmietol o odvolaní sťažovateľa konať a napadnutým rozsudkom rozsudok krajského súdu z 20. novembra 2014 potvrdil ako vecne správny. Sťažovateľovi teda prístup k súdu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu odopretý nebol.

Ústavný súd preto v okolnostiach posudzovanej veci považuje námietku porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom

najvyššieho súdu za zjavne neopodstatnenú a vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

V súlade s čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Z čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy možno vyvodiť právo každého slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie (I. ÚS 236/06) a k nemu korelujúci pozitívny záväzok štátu voči neidentifikovanej skupine subjektov tieto práva každému garantovať, resp. poskytnúť. Obsah tohto záväzku je bližšie upravený v čl. 26 ods. 5 ústavy v podobe povinnosti orgánov verejnej moci primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti, pričom podmienky a spôsob poskytovania informácií ustanoví zákon.

Citovanými ustanoveniami ústavy sa zaručuje základné právo na informácie, ktoré sa obdobne ako sloboda prejavu priznávajú a chránia v režime čl. 26 ods. 4 ústavy, podľa ktorého sloboda prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Osobný rozsah základného práva na informácie je daný slovom každý. Právo vyhľadávať a prijímať informácie treba pritom chápať ako konanie smerujúce k získaniu, prijímaniu a spracovaniu informácie. Realizácia tohto práva súvisí s uplatnením všeobecnej povinnosti orgánov verejnej moci poskytovať informácie o svojej činnosti, postupoch,

konaniach, rozhodovacích procesoch a rozhodnutiach jednotlivým fyzickým osobám alebo hromadným informačným prostriedkom.

Právo na informácie sa nezaručuje ako absolútne právo nadradené nad ostatné základné práva a slobody zaručené ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Všetky základné práva a slobody sa chránia len do takej miery a v rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (m. m. PL. ÚS 7/96). Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti obmedzenia každého základného práva a slobody (PL. ÚS 7/96, m. m. III. ÚS 196/03).

Ústava neobmedzuje právo na informácie z hľadiska predmetu tohto práva, teda neustanovuje pozitívny výpočet informácií, ktoré oprávnená osoba môže vyhľadávať, prijímať a rozširovať, ani neurčuje negatívny výpočet informácií, ktoré nemožno vyhľadávať, prijímať a rozširovať. Predmetom práva na informácie môžu byť všetky informácie, pokiaľ nejde o informácie podliehajúce obmedzeniam vyvoditeľným z čl. 26 ods. 4 ústavy.

V načrtnutých súvislostiach sa žiada zdôrazniť aj to, že obsahom základného práva na informácie nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaní žiadateľa (II. ÚS 184/03).

Podmienky a spôsob, ktorým orgány verejnej moci vykonávajú svoju povinnosť poskytovať informácie o svojej činnosti, sú bližšie ustanovené zákonom, a to jednak všeobecným zákonom *lex generali*, ktorým je zákon o slobode informácií, ako aj prípadnými osobitnými zákonmi – *lex speciali*.

Orgán verejnej moci môže na základe zákonom ustanovených dôvodov odmietnuť poskytnutie informácie požadovanej osobou uplatňujúcou základné právo na informácie. Z judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej moci

o nesprístupnení informácií musí implikovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu, aby priemernému adresátovi bola poskytnutá možnosť pochopiť, na základe akých konkrétnych okolností a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, správnosť právnych noriem uplatnených na skutkový stav a právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva a vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovej časti (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 SŽi 1/2009 z 3. novembra 2009).

V napadnutom rozsudku najvyšší súd potvrdil ako vecne správny rozsudok krajského súdu z 20. novembra 2014, stotožnil sa s jeho odôvodnením a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol:

«Predmetom súdneho preskúvacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 42157/2013-23-II zo dňa 12. 09. 2013, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti SR č. 560/2013-34-I zo dňa 09. 08. 2013. Prvostupňovým rozhodnutím nebolo vyhovené žalobcovej žiadosti o sprístupnenie informácie doručenej žalovanému dňa 01. 08. 2013 v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. c/ zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií. Medzi účastníkmi bola sporná otázka, či žalobcom požadované informácie podliehajú ochrane podľa autorského zákona a teda či je možné sprístupniť ich obsah. Podľa § 9 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 430/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsadzovaní voľných štátnozamestnaneckých miest na súdoch výberovým konaním a výberom odborný písomný test podľa odseku 3 v deň výberového konania alebo výberu losuje výberová komisia z jednotnej databázy testových otázok, ktorú na tento účel vytvára ministerstvo.

Podľa § 9 ods. 7 tejto vyhlášky prípadová štúdia obsahuje opis možnej, prípadne skutočnej situácie, ktorej riešenie navrhne uchádzač. Prípadovú štúdiu losuje výberová komisia v deň výberu z jednotnej databázy, ktorú na tento účel vytvára ministerstvo.

Podľa § 9 ods. 8 vyhlášky text v cudzom jazyku určený na písomný preklad losuje výberová komisia v deň výberu z jednotnej databázy, ktorú na tento účel vytvára ministerstvo.

Podľa § 50 ods. 1 autorského zákona majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu vykonáva vo svojom mene a na svoj účet zamestnávateľ, ak nie je dohodnuté inak.

Zamestnávateľ môže právo výkonu majetkových práv autora postúpiť tretej osobe len so súhlasom autora.

Podľa § 11 ods. 1 písm. c/ zákona o slobode informácií povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak tým možno porušiť ochranu duševného vlastníctva ustanovenú osobitným predpisom s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas.

Pri posudzovaní skutočnosti, či možno informáciu nesprístupniť z dôvodu ochrany duševného vlastníctva podľa § 11 ods. 1 písm. c/ zákona o slobode informácií je potrebné na jednej strane vážiť právo na ochranu duševného vlastníctva a na druhej strane základné právo na informácie a verejný záujem na sprístupnení informácie. Pojem „dielo“, resp. „autorské dielo“ nemožno vykladať iba mechanicky, teda tak, že informácia buď je alebo nie je autorským dielom, ale otázka, či ide o autorské dielo by mala byť posudzovaná aj v kontexte konkrétnej situácie. Pri posudzovaní otázky, či je nejaká informácia autorským dielom a či možno na základe zákona o slobode informácií odmietnuť jej sprístupnenie treba preto zohľadniť aj verejný záujem na sprístupnení tejto informácie a vážiť ho so záujmom autora na ochrane autorského diela.

Databázy sú zamestnaneckým dielom vytvoreným zamestnancami Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a majetkové práva k nim vykonáva zamestnávateľ, teda ministerstvo spravodlivosti, ktorý prostredníctvom svojej poverenej osoby, vedúcej služobného úradu, neudelilo súhlas s ich sprístupnením.

Účelom utajovania informácií obsiahnutých v databázach nie je zabrániť verejnosti urobiť si na nich vlastný názor, ale zabrániť narušeniu účelu, na ktorý boli databázy vytvárané a je zrejmé, že ich odtajnením by bol ich účel zmarený. Na rozdiel od vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 483/2011, na ktorú žalobca poukazuje, vyhláška č. 430/2009, ktorej podstatnou vlastnosťou je neverejnosť, nepredpokladá zverejňovanie databáz. K námietke žalobcu, že nemal možnosť vzhliadnuť do obsahu databáz a teda posúdiť ich povahu, či spadajú pod ochranu autorského zákona najvyšší súd dodáva, že sprístupnením databáz by došlo k výraznému zníženiu ich použiteľnosti pri nasledujúcich výberoch.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že žalovaný postupoval v rozpore so zákonom, ak odmietol sprístupnenie informácií bez toho, aby žalobcovi navrhol iný vhodný spôsob sprístupnenia informácií najvyšší súd uvádza, že toto ustanovenie zákona je možné použiť v prípadoch, kedy by informácie síce bolo možné sprístupniť, ale iným spôsobom, ako by navrhol žalobca.»

Pri hodnotení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vychádzal ústavný súd zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

V rozsudku z 20. novembra 2014 krajský súd pri preskúmaní rozhodnutia ministra spravodlivosti z 12. septembra 2013 predovšetkým uviedol:

„Cieľom zákonného obmedzenia práva na informácie zamýšľaným zákonodarcom v § 11 ods. 1 písm. c) zákona slobodnom prístupe k informáciám, je ochrana pred porušením ochrany duševného vlastníctva ustanovenej osobitným predpisom (ktorým je aj autorský zákon) s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas. Z hľadiska posúdenia vhodnosti tohto obmedzenia v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. c) zákona slobodnom prístupe k informáciám, teda či obmedzením prístupu k jednotlivým databázam vytvorených žalovaným podľa § 9 ods. 4, ods. 7 a ods. 8 vyhlášky MS SR č. 430/2009 Z. z., ktoré podľa názoru súdu podliehajú autorskoprávnej ochrane, možno vymedzený cieľ dosiahnuť, krajský súd uvádza, že nesprístupnením informácií, resp. diela podliehajúceho autorskoprávnej ochrane je v záujme zachovania ochrany autorského diela v podstate vylúčená verejná diskusia o obsahu jednotlivých databáz, ktorou by došlo k porušeniu autorskoprávnej ochrany v zmysle autorského zákona. Toto obmedzenie treba považovať za primerané.

Podľa názoru súdu sa na obsah požadovaných databáz vzťahuje autorsko-právna ochrana. Obsah požadovaných databáz je potrebné považovať za autorské dielo, pretože je výsledkom vlastnej tvorivej duševnej činnosti autora. Zásah do chráneného predmetu sprístupnením požadovaných informácií je zrejmý, pretože sprístupnením obsahu databáz by nepochybne došlo k nehospodárnemu nakladaniu s nimi a k zníženiu ich použiteľnosti na účel, na ktorý boli vytvorené. Vytvorenie testových otázok, ktoré by preverili vedomosti uchádzačov o štátno-zamestnanecké miesto vyššieho súdneho úradníka je tvorivá duševná činnosť, ktorej výsledok je jedinečný a jeho podoba závisí od vlastností, skúseností a vedomostí osoby, ktorá túto činnosť vykonáva. Nejde len o technickú činnosť, pri ktorej výsledok by bol totožný bez ohľadu na to, aká osoba by takúto činnosť vykonávala. Aj vytvorenie textov v cudzích jazykoch určeným na preklad, vytvoreným v zmysle § 9 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 430/2009 Z. z. nemožno označiť za mechanickú, schematickú a rutinnú, ale za tvorivú činnosť, v ktorej sa prejaví skúsenosť a osobitosť autora, pretože tvorivá činnosť pri vytvorení obsahu databázy spočíva pri ich koncipovaní, preklade, alebo výbere konkrétnej pasáže textu medzinárodného dohovoru, resp. právneho predpisu tak, aby vybraný text bol spôsobilý overiť jazykové vedomosti uchádzača.

Súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom žalovaného, že sprístupnením obsahu požadovaných databáz by došlo k ich znehodnoteniu, a preto by neboli využiteľné na účel, na ktorý boli vytvorené.

Zákon o slobodnom prístupe k informáciám v podrobnostiach upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám (§ 1). Obmedzenia práva na slobodný prístup k informáciám sú upravené v ustanoveniach § 8 až 13 tohto zákona, pričom Krajský súd sa zaoberal obmedzením na prístup k informáciám podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií, povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie, alebo informáciu nesprístupní, ak tým možno porušiť ochranu duševného vlastníctva ustanovenú osobitným predpisom s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas.

Podľa § 50 ods. 1 zákona č. 618/2003 Z. z. autorského zákona, majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu vykonáva vo svojom mene a na svoj účet zamestnávateľ,

ak nie je dohodnuté inak. Zamestnávateľ môže právo výkonu majetkových práv autora postúpiť tretej osobe len so súhlasom autora; to neplatí, ak ide o predaj podniku alebo samostatnej organizačnej zložky podniku.

V predmetnej právnej veci, ktorá sa týka prístupu k informáciám podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám je spornou otázkou výkladu a následnej aplikácie ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobodnom prístupe k informáciám... Je nesporné, že informácie požadované v žiadosti podliehajú autorskoprávnej ochrane podľa autorského zákona, možno ich považovať za autorské dielo, ktoré požíva ochranu v zmysle autorského zákona. Požadované informácie ministerstvo považovalo za zamestnanecké dielo vytvorené zamestnancami ministerstva a majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu vykonáva vo svojom mene a na svoj účet zamestnávateľ, t. j. ministerstvo, povinná osoba preto nepotrebovala súhlas zamestnancov, nakoľko už samotný nesúhlas vedúcej služobného úradu ministerstva, by sprístupnenie požadovaných informácií neumožňoval.

Krajský súd považoval preto za správny a zákon zodpovedajúci názor žalovaného, že požadované databázy vytvorené žalovaným v zmysle ust. § 9 ods. 4, ods. 7 a ods. 8 vyhlášky MS SR č. 430/2009 Z. z. žalobcovi nemožno sprístupniť, pretože v predmetnej veci nebol daný súhlas oprávnenej osoby na sprístupnenie požadovanej informácie a jeho nesprístupnenie zodpovedá v danej veci zákonným obmedzeniam uvedeným v ustanovení § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobodnom prístupe k informáciám.“

Podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak tým možno porušiť ochranu duševného vlastníctva ustanovenú osobitným predpisom s výnimkou, ak osoba oprávnená podľa týchto osobitných predpisov na výzvu povinnej osoby na sprístupnenie informácie udelí súhlas.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením časti rozsudku krajského súdu z 20. novembra 2014 vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno kvalifikovať ako taký, ktorým by došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy.

Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku primeraným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré boli relevantné pre rozhodnutie vo veci a ktoré dostatočne objasnili skutkový a právny základ rozhodnutia.

Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku zaoberal predovšetkým právnou otázkou, či a za akých podmienok bolo možné sťažovateľovi postupom podľa zákona o slobode informácií odoprieť prístup k ním požadovaných informácií, pričom v tejto súvislosti akceptujúc vzájomné napätie medzi požiadavkou ochrany práv a slobôd iných na jednej strane a požiadavkami vyvoditeľnými zo základného práva na informácie na strane druhej objasnil myšlienkový postup, prostredníctvom ktorého dospel k ním formulovaným záverom. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu v napadnutom rozsudku zrozumiteľne objasnil najmä zákonný, ako aj ústavnoprávny rámec základného práva na informácie poukazujúc na niektoré legitímne ciele, ktoré legitimizujú obmedzenie tohto práva a tieto všeobecné úvahy následne primeraným spôsobom aplikoval na konkrétne okolnosti posudzovanej veci.

Najvyšší súd s prihliadnutím na odôvodnenie obsiahnuté v rozsudku krajského súdu z 20. novembra 2014, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom ozrejmil, že obsah databáz koncipovaných v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky č. 430/2009 Z. z., ktorých účelom je vytvorenie podmienok na objektívne preverovanie schopností a odborných vedomostí uchádzačov o štátno-zamestnanecké miesto vyššieho súdneho úradníka, je autorským dielom (zamestnaneckým dielom) požívajúcim ochranu v zmysle autorského zákona. Ústavný súd zastáva názor, že o tomto závere najvyššieho súdu síce možno polemizovať, ale je primerane odôvodnený a nemožno ho považovať za arbitrárny. Najvyššiemu súdu nemožno vytknúť ani to, že pri rozhodovaní vo veci sťažovateľa prihliadol aj na účel, ktoré databázy plnia, ktorý by samotným sprístupnením ich obsahu bol znehodnotený a zároveň aj nevyužiteľný.

Výklad a aplikácia § 11 ods. 1 písm. c) zákona o slobode informácií zo strany vo veci sťažovateľa konajúcich všeobecných súdov nevybočujú podľa názoru ústavného súdu z medzí ústavnej udržateľnosti a sú z pohľadu záruk obsiahnutých v základnom práve na informácie akceptovateľné.

Z uvedených dôvodov neexistuje podľa názoru ústavného súdu medzi obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a požiadavkami vyvoditeľnými zo základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť v konaní vo veci samej ich porušenie. Ústavný súd preto sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, pri predbežnom prerokovaní taktiež odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017